

Informació, felicitat

“Ja tenim imatges i notícies de cada gol, colp de peu, desfilada, avanç o retirada, càrrega policial, discurs, inauguració i clausura, entrada, eixida, pipí, caca, exabrupte, misèria, indiscreció, caiguda, incendi, explosió de butà, inundació, pluja, vent, brama i manifestació, declaració de polític o de simple vianant, tot el que vostès puguen demanar i molt més del que en bon estat demanarien. Molt bé: i què?”

A

cabe de saber, de fonts habitualment ben documentades i solvents, que la societat o economia, dita de la informació, està ja entrant en fase de maduresa, prèvia a la decadència i a la superació. Sembla que en poques dècades l'economia o societat (no és del tot clar si hi ha alguna diferència de concepte entre una cosa i l'altra) que ara vivim o patim i on alguns es fan rics, serà substituïda per una altra que tindrà el seu fonament en la genètica. Passarà de moda la informàtica i tot el seu aparell, no per supressió sinó per integració i difusió general, per pura banalitat, i vindrà el temps de canviar-ho tot amb la bioquímica. De la mateixa manera que passà el temps de la pedra antiga, vingué el de la pedra nova i de l'agricultura, i després el de la indústria. Amb la particularitat que el paleolític ha durat milions d'anys, el neolític només uns pocs milers –afegint-li l'agricultura amb utilatge de ferro–, l'era industrial a penes un parell de segles, i la informàtica a penes durarà quaranta o cinquanta anys. Una meravella, ja ho veuen: considerada així, la història ens porta al paradís final en cosa de pocs mesos. El paradís final és l'etapa en què tindrem tots de tot i sense treballar: els camps els llauraran màquines per control remot (o ja no caldran camps: el menjar el faran les màquines), la maquinària es reproduirà sola, els òrgans corporals seran intercanviables, totes i tots estarem connectats amb tots i totes (poden pensar malament: el sexe serà universal i virtual), i la felicitat serà qüestió d'enginyeria genètica. Qui patente el codi de la beatitud, serà més que Bill Gates i Joan Pau II junts.

Jo comprenc –i he admirat sempre– que els americans tenen la persecució de la felicitat en la constitució, *the pursuit of happiness*, i, ja que es tracta d'un dret perfectament legal, que siga també l'estadi final de la història. El problema és que la condició humana té uns altres components, i la felicitat sempre, absolutament sempre, estarà més enllà de l'horitzó. I una bona part dels avanços de l'època no ens la van fent més fàcil, sinó més complicada. El bon humà paleolític patia gana i malalties, vivia poc i es moria. El bon home neolític, egipci, xinès o europeu medieval, més o menys el ma-

teix. I encara no és del tot cert que la humanitat haja passat més enllà del neolític –rascar la terra amb esforç, menjar sense cap garantia, viure en barraques, no gaudir d'hospitals amb antibiòtics–, si pensem quina és la vida real d'una part tan immensa dels nostres companys de planeta. Poc industrial és encara la vida, o la societat o l'economia, de massa gent d'Àsia i Amèrica per poder dir que el temps de la indústria ja està superat. I si la vida d'un deu per cent o un vint per cent dels humans –no més, i encara exagere– està passablement informada o informatitzada, sotmesa d'alguna manera a la premsa, a la tele, al telèfon i als ordinadors, això no vol dir que siga una “altra” vida, de tots. Ni vol dir, en absolut, que més informació vulga dir societat nova o millor. Pot ser, segons com, és pitjor.

Perquè comprenc també, sense problemes, que molta informació –és a dir molta comunicació– accelera el comerç i la indústria, fa que més gent dispose de més béns i més serveis (i no eixirem de ser una espècie de fabricants, *homo faber*, o *habilis*, *homo industrialis*) si és que hem de vendre productes als mercats d'Internet, o si hem de produir les màquines que fan possible la venda i els béns i els serveis. Però no comprenc que, fora de l'horari de treball, més informació signifiqui més gust, més plaer de saber o gaudir, una vida més bona. Molt bé: ja sabem quants i com són els accidents i els assassinats del dia, ja pensem –falsament– que ara hi ha més desgràcies que mai simplement perquè les veiem, ja tenim imatges i notícies de cada gol, colp de peu, desfilada, avanç o retirada, càrrega policial, discurs, inauguració i clausura, entrada, eixida, pipí, caca, exabrupte, misèria, indiscreció, caiguda, incendi, explosió de butà, inundació, pluja, vent, brama i manifestació, declaració de polític o de simple vianant, tot el que vostès puguen demanar i molt més del que en bon estat de salut demanarien. Ja ho veiem tot cada dia, a cada hora, les vint-i-quatre i plus i CNN i Euronews. Molt bé: i què? Com deia el cavall assenyat a l'esquirol desficiós en la falla de Samaniego: “Tantas idas y venidas,/ tantas vueltas y re-vueltas,/ diga amiga, por su vida:/ ¿Son de alguna utilidad?”. O aproximadament, si la meua informació retrospectiva és correcta.